

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การรับรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ ของบุคลากรครูใน
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน นางสาวปิติพร สุวรรณพิศุทธิ์

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนภิญโญ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การรับรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ ของบุคลากรครู ในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย” มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ถึงที่มาและผลกระทบของมลพิษทางอากาศของบุคลากรครูในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการป้องกันตนเองจากมลพิษ แนวทางการลดมลพิษทางอากาศและแนวทางการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศของบุคลากรครูสู่นักเรียนและชุมชนในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศกับแนวทางการป้องกันตนเองจากมลพิษ แนวทางการลดมลพิษทางอากาศและแนวทางการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศสู่นักเรียนและชุมชนของบุคลากรครูในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

กลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือบุคลากรครูในอำเภอเวียงป่าเป้าจังหวัดเชียงราย จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศและแนวทางการปฏิบัติทั้งสามทางโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การรับรู้เกี่ยวกับสาเหตุและที่มาในการเกิดมลพิษทางอากาศ ของบุคลากรครูอยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงมีคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศมากกว่าเพศชาย ระดับการศึกษาสูงมีคะแนนมาก รายได้ช่วง 20,000-30,000 บาท ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ในเวลายาวนาน และการเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ มีคะแนนมาก และการได้เข้ารับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมได้คะแนนมากกว่าการได้รับสื่อด้านอื่น

การป้องกันตนเองจากมลพิษทางอากาศ การลดมลพิษทางอากาศและการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศของบุคลากรครูผู้ศึกษานิเทศก์และชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากครูมีความใส่ใจและตระหนักต่อสภาพปัญหาน้อย มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องไกลตัว และสภาพปัญหาในพื้นที่ยังไม่รุนแรงมากนัก การประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านมลพิษทางอากาศมีน้อยและขาดการดำเนินงานในด้านนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศกับการป้องกันตนเองจากมลพิษ การลดมลพิษ และการถ่ายทอดความรู้ผู้ศึกษานิเทศก์และชุมชนจัดได้ว่ามีความสัมพันธ์กันระดับน้อยมากหรือแทบไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ทำให้ทราบว่า ถึงแม้ครูมีการรับรู้มากเพียงใดการปฏิบัติตัวต่อสภาพปัญหามีไม่มากตาม การแก้ไขปัญหาด้านนี้ต้องเน้นการปฏิบัติอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมกับชาวบ้าน โดยเน้นครูเป็นแกนนำ ร่วมกับแกนนำชาวบ้านในพื้นที่ ในส่วนของบทบาทครูกับนักเรียน ควรเพิ่มหลักสูตรด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมเข้าไปในบทเรียน โดยเน้นแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาตามบริบทของพื้นที่

Independent Study Title Air Pollution Perception of Teachers in Wiang Pa Pao District, Chiang Rai Province

Author Miss. Pitiporn Suwanpisuit

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisor Asst. Prof. Dr. Ajchara Wattanapinyo

Abstract

Education. The perception of air pollution by teacher in the Wiang Pa Pao district, Chiang Rai. The purposes of the study were as follow.

1. To investigate the perception of the effects of air pollution by teachers in Wiang Pa Pao, Chiang Rai Province.
2. To study ways to protect themselves from pollution. Way to reduce air pollution and the way to present this knowledge about air pollution to the students and the community of Wiang Pa Pao, Chiang Rai Province.
3. To study the relationship between the perception of air pollution and ways to protect themselves from pollution. Ways to reduce air pollution and ways to protect themselves from pollution to the community of teachers and students in Wiang Pa Pao, Chiang Rai Province.

The study populations were teachers in Wiang Pa Pao, Chiang Rai Province. 297 students were used to collect test data through interviews and non-participant observations, collection and analysis of were used to calculate the percentage, mean and standard deviation, and to determine the relationship between the perception of air pollution and practice. All three were tested using a Pearson's correlation coefficient. The results are summarized as follows.

The awareness about the causes and sources of air pollution of the teachers at the middle level were greater for female's scores of perception of air pollution than men. During the period, education scores related very high income from 20,000 to 30,000 Baht for residents in the area,

ones a long time. Respiratory illnesses have many points and have received training. Seminars on environmental issues have been presented scored over other media.

To protect themselves from air pollution, a reduction in air pollution and the transfer of knowledge from teachers to students and the community is necessary in the medium term teachers' attention and awareness was on small problems and they commented that the problem is distant and not very severe in the area. PR News reports the air pollution and the lack of performance in this area.

The relationship between the level of awareness about air pollution and their ability to protect themselves against the pollution shows that reducing pollution and the transfer of the knowledge to the students and the community results is lower levels of exposure. Although teachers have recognized the extent of practice problem and that there are not as many as the used to be. The remedy must be pragmatic with continuous participatory practices among villager, by focusing on teachers as leaders, and with the operation of village leaders in the area. The role of teachers should be adding courses on environmental issues into lessons with an emphasis on solving environmental problems which are of regional context.